MARÇ 2011

El mes de març s'han produït importants esdeveniments amb efectes econòmics. El primer és d'àmbit mundial i té a veure amb l'impacte que està tenint sobre la cotització del preu del petroli la tensió geopolítica als països de l'Orient Mitjà i Nord d'Àfrica i la crisi nuclear del Japó. Dins d'Europa, cal assenyalar la crisi política de Portugal i l'efecte sorprenent que ha tingut sobre l'euro, que s'ha apreciat, i sobre les borses, que han pujat la segona quinzena del mes de març. Les primes de risc dels bons portuguesos han seguit augmentant però els dels espanyols i italians s'han mantingut estables, allunyant el risc d'intervenció d'aquestes economies. Però no convé relaxar-se. Espanya necessita seguir aprofundir en el camí de les reformes estructurals que ha iniciat, per exemple, assolint un acord en la reforma de la negociació col·lectiva.

A nivell nacional, el principal esdeveniment és l'inici d'una nova fase dins del procés de reestructuració de les caixes d'estalvi a partir de l'aprovació el passat 18 de febrer del Reial Decret-Llei de reforçament del sistema financer. Segons els nous criteris establerts pel Decret, 8 caixes i 4 bancs hauran d'incrementar el seu capital principal, per un import de prop de 15.000 milions d'euros. Aquestes entitats han presentat al Banc d'Espanya la seva estratègia i calendari de compliment dels nous requisits de capitalització, i l'òrgan supervisor tindrà fins al 14 d'abril per aprovar-ho o exigir modificacions. Algunes entitats sol·licitaran diners al FROB i altres captaran el capital que necessiten sortint a borsa. En el cas de les entitats catalanes, el Banc d'Espanya ha fixat les necessitats de capital addicional en 1.718 milions d'euros per a Catalunyacaixa i en 568 milions per a Unim.

Finalment, dins de l'àmbit de Catalunya, cal destacar la celebració de la Cimera Econòmica el dia 25 de març de 2011, en la qual van participar totes les forces polítiques i els agents socials. Els acords presos en aquesta reunió es resumeixen en: i) pla de simplificació i reducció de càrregues administratives; ii) integració i reforma de la Formació professional i continuada per adaptar-la al model productiu; iii) nou model de gestió de les infraestructures estratègiques; iv) racionalització del marc fiscal de l'activitat productiva; v) polítiques de foment de l'ocupació; i vi) suport als sectors socials més perjudicats per la crisi.

En l'actual conjuntura es fa necessari prioritzar actuacions que reforcin la competitivitat de l'activitat productiva catalana, tal com va demanar l'Informe per a la Cimera del Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement (CAREC). Així mateix, a la Cimera es va acordar encarregar al CAREC sis informes sobre temes clau per a la competitivitat i la represa econòmica de Catalunya.

Miquel Valls i Maseda

ENTORN ECONÒMIC

L'economia nord-americana va créixer un 2,9 % el 2010, gràcies al consum privat

L'administració Obama ha presentat uns pressupostos amb un dèficit per sobre del 9 % del PIB per al 2011, per tercer any consecutiu, el que deixa per més endavant la necessària consolidació fiscal. La zona euro, per la seva banda, manté un creixement de creuer del 2 % des del segon trimestre del 2010, però hi ha dos components que redueixen la seva aportació al creixement econòmic: la despesa pública i les exportacions netes; mentre que el consum privat i la inversió productiva l'impulsen.

El preu del barril de petroli torna a màxims des de l'estiu del 2008

La cotització del barril Brent va arribar a màxims de 118 dòlars al març, nivells no registrats des de l'estiu del 2008. Els riscos a curt termini sobre l'evolució dels preus del petroli són clarament a l'alça degut a la inestabilitat geopolítica al nord d'Àfrica i a l'Orient Mitjà però, sobretot, pel perill de contagi a l'Aràbia Saudita. Cal tenir en compte que els països on s'ha concentrat la inestabilitat fins ara no són els principals productors de petroli. El pes de Líbia en la producció mundial de petroli és del 2,1 %, el de Egipte és del 0,8 %, i tant el de Tunísia com el de Bahrein és del 0,1 %.

La inflació es dispara com a conseqüència de la pujada del preu del petroli

L'alça dels preus de l'energia i de la resta de primeres matèries està provocant una pujada de les taxes d'inflació a escala mundial. En el cas de la zona euro, la taxa d'inflació ha augmentat fins al 2,4 % el febrer, i acumula tres mesos per sobre de l'objectiu del 2 % del Banc Central Europeu. En el cas d'Espanya, l'avenç de l'IPC de març situa la inflació en el 3,6 %, de manera que tornem a encapçalar el grup de països més inflacionistes a la zona euro.

Inflació a Espanya i a la zona euro
Taxes de variació interanual (en %)

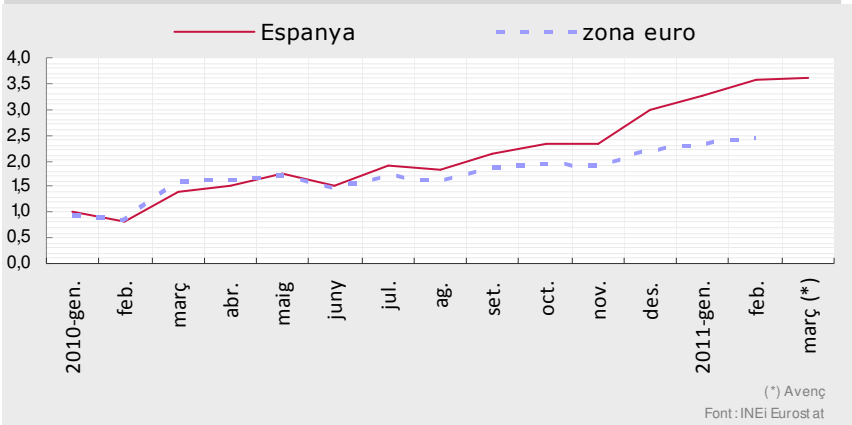

Tant l'euro com l'Euribor mantenen una tendència alcista des l'inici d'any

Al març, l'euro s'ha revaloritzat el 3 % mensual enfront el dòlar, fins a 1,40 $/€. Per la seva banda, l'Euribor ha pujat fins a situar-se prop del 2 % a finals del mes de març, 0,4 punts bàsics més que al gener d'enguany, després que el 9 de març el president del BCE advertís de la possibilitat d'una pujada de tipus a la zona euro als mesos d'abril o maig.

Les principals borses mundials registren caigudes generalitzades al març, excepte als EUA

L'IBEX-35 registra un retrocés menys important que l'índex europeu (-2,5 % al març), degut sobretot als bons resultats presentats per les principals empreses espanyoles i l'estabilitat de la prima de risc del deute sobirà espanyol. Mentre que l'Euro-STOXX registra una pèrdua superior, del -3,4 % al març, degut sobretot a la crisi del deute públic que encara no està resolta. En canvi, l'índex Dow Jones s'ha revaloritzat lleugerament (0,8 % mensual).

ECONOMIA CATALANA

L'economia catalana tanca el 2010 amb un creixement del PIB del 0,1 % anual

Això situa Catalunya com la sisena comunitat autònoma amb un creixement més alt i entre les 10 comunitats amb un creixement superior al de la mitjana espanyola (del -0,1 % el 2010). El creixement del PIB català ha estat impulsat per la branca de la indústria i l'energia i per les exportacions de béns i serveis, que han crescut gairebé el 13 % anual, la taxa més elevada de la sèrie històrica, que comença l'any 2000.

El 2010, la inversió estrangera a Catalunya ha estat de 3.952 milions d'euros, un màxim

Després de tres anys consecutius de caiguda de la inversió estrangera a Catalunya, aquesta ha recuperat un to molt positiu creixent el 180 % respecte al 2009. Dels gairebé 4.000 milions € invertits a Catalunya, el 45 % ha anat al sector del transport i l'emmagatzematge i el 17 % a entitats financeres i assegurances. D'altra banda, el 96 % de la inversió prové de la UE-27.

Inversió estrangera a Catalunya
En milions d'euros

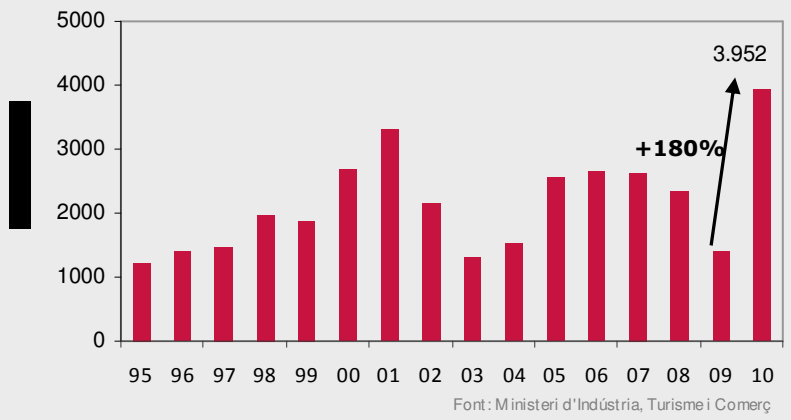

L'activitat als serveis creix al gener després d'haver retrocedit a la segona meitat del 2010

Per primera vegada, l'Idescat publica aquesta sèrie amb periodicitat mensual. El creixement de l'activitat als serveis ha estat impulsat per les branques del transport i l'emmagatzematge (on ha crescut el 5,5 %) i de les activitats administratives i serveis auxiliars (7,9 %).

Les exportacions d'alt contingut tecnològic creixen l'11,4 % anual el 2010

El creixement més elevat ha estat el de les exportacions de contingut tecnològic mitjà - baix (30,9 %). Tanmateix, les de nivell alt i mitjà - alt han crescut a bon ritme, l'11,4 % i el 19,4 %, respectivament. Els productes farmacèutics lideren les exportacions d'alt nivell tecnològic (representen el 60 % del total).

El nombre d'hipoteques d'habitatges recupera el creixement el gener

Després de les davallades dels mesos d'agost, setembre, octubre i desembre, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges ha tornat a créixer, en termes mensuals, el gener (21,6 %), malgrat que la deducció per compra pràcticament desapareix a partir d'aquest mes.

L'increment salarial pactat en convenis se situa en el 2,7 % el gener

Aquest increment se situa per sota de la inflació del mateix mes (3,3 %) però per sobre de les previsions d'inflació de FUNCAS per al desembre del 2011, que la situen a l'entorn del 2 %. Destaca l'increment salarial pactat a la industria, del 3,6 % el gener, el més elevat de tots els sectors.

NOVETATS DE POLÍTICA ECONÒMICA

Mesures més rellevants aprovades durant el mes de març:

Per part del Govern espanyol:

- **El Consell de Ministres aprova el projecte de reforma de la Llei Concursal**

La futura llei té per objectiu l'agilització, simplificació i abaratiment del procediment concursal; l'aprofundiment de les alternatives al concurs a través dels instituts preconcursals; la rectificació d'alguns aspectes de l'actual regulació que han generat problemes pràctics i dubtes interpretatius; l'atorgament de més atribucions als administradors concursals, exigint-los major responsabilitat, per assegurar la viabilitat empresarial o la solució més ràpida del procés concursal; i garanteix que els drets dels treballadors afectats per la declaració del concurs es vegin el menys afectats possible.

Per part de la Generalitat de Catalunya:

- **Decret d'ordenació de la formació professional**

El nou Decret incorpora la competència en llengües estrangeres per a tots els cicles formatius i permetrà als treballadors compaginar els estudis amb la realització de la seva tasca professional. A més, els currículums de l'FP inicial seran adaptables a les necessitats dels diferents sectors i els centres podran desplegar-los en funció de les característiques de l'alumnat.

- **Impuls a la posada marxa de la Finestreta Única Empresarial per simplificar les càrregues administratives a les empreses**

El Govern aposta per la creació de la Finestreta Única Empresarial, que s'articularà a partir de la reconversió de l'actual Oficina de Gestió Empresarial (OGE). Es crearà una Comissió integrada per tots els departaments i encapçalada pel Departament d'Empresa i Ocupació, que coordinarà els treballs per impulsar aquesta iniciativa.

- **Conclusions de la Cimera Econòmica celebrada el 25 de març**

Es van assolir sis acords:

1. Presentar al Parlament un projecte de Llei Marc de simplificació i reducció de càrregues administratives.
2. Integrar i reformar de la formació professional i la continuada.
3. Impulsar un nou model de gestió de les infraestructures estratègiques.
4. Racionalitzar el marc fiscal de l'activitat productiva.
5. Dur a terme polítiques de foment de l'ocupació.
6. I donar suport als sectors socials més perjudicats per la crisi.

Es van encarregar sis informes als experts del Consell Assessor per a la Recuperació Econòmica i el Creixement (CAREC) sobre els següents temes:

- Estudiar noves vies de finançament al sector privat.
- Reforçar la base industrial de Catalunya.
- Aconseguir un model flexible per a l'activitat de pimes i autònoms.
- Augmentar la interrelació entre recerca, innovació, universitat i empresa.
- Fomentar l'esperit emprenedor.
- Assolir un model energètic diversificat, segur i competitiu.

I, finalment, es va establir un mandat a la Comissió parlamentària per a l'anàlisi del pacte fiscal:

- Presentar el seu informe abans del 31 d'octubre d'enguany.